

[Niels Westerby.]

fliksituationer, vi har, forholdsvis begrænsede, selv om det naturligvis var ønskeligt, at de slet ikke opstod. Vi mener, at den frie forhandlingsret skærper organisationernes følelse af ansvar over for opnåelsen af holdbare resultater. En gang imellem har det jo været fremført, at denne frie forhandlingsret har ført til, at det har været svært at føre indkomstpolitik her i landet. Det mener jeg ikke er rigtigt. Det er ikke overenskomstsituationerne, der gør det svært at føre indkomstpolitik, det er tværtimod det almindelige spørgsmål om lønglidning og spørgsmålet, om prisstigninger og pristalsstigninger udløser lønstigninger. Det har altså ikke noget at gøre med overenskomstforhandlingerne mellem arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer, når det ikke er lykkedes at føre den tilstrækkelige indkomstpolitik her i landet.

Derimod vil jeg mene, at det vil være rigtigt, at man forsøger at undgå konflikter på de livsvigtige områder. På de livsvigtige områder er det jo ikke kun arbejdsgiverne og lønmodtagerne, det drejer sig om; det er det naturligvis, fordi der står vigtige interesser på spil for dem, men hvis der udbræder en konflikt og den rammer livsvigtige funktioner i samfundet, så er det samfundet som helhed og mange andre grupper, der rammes hårdt, rammes endda særdeles hårdt; derfor kan man ikke sige, det bare er et anliggende af arbejdsgivere og lønmodtagere imellem.

Liberal centrum ser meget gerne, at parterne på arbejdsmarkedet, d. v. s. arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, finder frem til en ordening, som begrænser mulighederne for konflikter på de livsvigtige områder. Det ville være langt at foretrække, hvis disse to parter selv kunne finde ud af det og finde en frivillig ordening, således at man ikke får den slags konflikter. Og parterne har jo også en opmuntring hertil, for det har vitterlig været således gennem årtier, at hver gang der har været en konflikt på et livsvigtigt område, har folketing og regering grebet ind og standset den. Hvorfor kan de to parter så ikke selv finde ud af det på en frivillig måde? Det må være mere tilfredsstillende for dem at gøre det end at

skulle overlade det til andre, til folketing og regering, enten i den enkelte situation eller gennem en varig lovgivning. Hvis ikke de to parter kan finde en frivillig ordening, der går ud på at bremse mulighederne for konflikter, der rammer livsvigtige funktioner i samfundet, bør det høje ting overveje at gennemføre en varig ordening, som forhindrer sådanne konflikter.

Jeg kan godt se filosofien i det foreliggende lovforslag, der går ud på at prøve at begrænse mulighederne for konflikter på de livsvigtige områder; men jeg må ærligt talt sige, at der er et skærende misforhold imellem de gode tanker i lovforslaget og det middel, der anbefales til at løse problemet, endda et særdeles skærende misforhold. Lovforslaget drejer sig kun om at nedsætte et arbejdsaftalenævn, men det drejer sig jo ikke om de virkelige problemer i forbindelse med de livsvigtige konflikter. Spørgsmålet om at bremse livsvigtige konflikter er nemlig først og fremmest et spørgsmål om på forhånd at finde ud af, hvilke konflikter der er livsvigtige. Det er der overhovedet ikke taget stilling til i lovforslaget. For det andet, og det er også et særdeles vigtigt spørgsmål, drejer det sig om at finde ud af, efter hvilke retningslinjer man skal træffe en afgørelse, når det ikke sker igennem den frie forhandlingsret. Skal det være ud fra samfundsmæssige hensyn, skal det være mellemveje mellem parterne, eller skal det være, på hvilket grundlag et nævn skal tage stilling? Det er et vigtigt spørgsmål.

Tilbage af alle de smukke filosoferende tanker bliver der i det lovforslag, som er fremsat af det ærede medlem hr. Baunsgaard m. fl., kun det, at der skal nedsættes et arbejdsaftalenævn. Det har jo altid i praksis været sådan, at når der var en konflikt på et livsvigtigt område, blev der fremsat et lovforslag, og forskellen, hvis det foreliggende lovforslag bliver vedtaget, er kun den, at man i fremtiden sparer en enkelt paragraf. Der plejer at være en bestemmelse om nedsættelse af et eller andet organ til at afgøre konflikten; det er en paragraf, der skrives på et par minutter. Det er ikke det, der er problemet. Problemet, når der er konflikter, er, om man skal gribe ind, fordi det er et